

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za 1 leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 8. marca 1924.

Telefon štev. 552

STEV. 30.

Deputacija gospodarskih krogov pri predsedniku ministrskega sveta.

Na gospodarski konferenci v Zagrebu, dne 27. januarja t. l. sklenjene resolucije, katere smo priobčili v 13. številki našega lista, je izročila te dni predsedniku ministrskega sveta s posebnim pismom deputacija predsednikov trgovskih in obrtniških zbornic, v kateri je zastopal zbornico za Slovenijo njen predsednik g. Ivan Knez. Sprejeto pismo je sestavila trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu, katero je konferenca s tem delom izrecno poverila kot zbornico, na katere sedežu se je konferenca vršila in ki je po svojem predsedniku g. Arkotu dala tudi v iniciativo za konferenco. Pismo, ki se v kratkih in jedrnatih besedah dotika najaktuelnejših in najvažnejših teženj ter prizadevanj gospodarskih krogov za zboljšanje njihovega položaja, se glasi nastopno:

»Po naročilu konference trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic ter gospodarskih korporacij v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se je vršila dne 27. januarja t. l. v Zagrebu, čast je podpisani zbornici predložiti vam na konferenci sklenjene resolucije.

Pri tej priliki se dovoljuje zbornica glede nagibov za sklicanje gospodarske konference in glede vprašanj, ki jih vsebujejo resolucije, pripomniti nastopno:

Podpisana zbornica je že pred daljšim časom iz vedno množičnega se številna pritožb iz vrst vseh gospodarskih krogov ugotovila, da so davčna bremena gospodarskih krogov tekoma zadnjih let dosegla tako višino, da gospodarski krogi ne morejo vzdržati nadaljnjega davčnega pritiska, ako hočejo ostati poštene. Davki v sedanji izjemni jim otežujejo, če ne naravnost onemogočujejo obstojno in normalno delo.

Občutnost davčnih bremen poostrejuje v vseh pokrajinah naše države tako visoke avtonomne doklade na državne davke. Osobito občuti to Hrvatska, kjer dosegajo občinske doklade v mnogih občinah 1000 in še več odstotkov od državnih davkov.

Ko se je zbornica prepričala, da obstoje v vseh pokrajinah slične razmere povzdigniti in razviti, kakor bi bilo kvarno vpliva na naše gospodarske razmere, ker se gospodarstvo ne more povzdigniti in razviti, kakor bi bilo treba, je smatral predsednik zbornice za potrebno sklicati konferenco zbornic in gospodarskih korporacij, da se ugotovi: 1. katere neprilike ovirajo naše gospodarstvo v razvoju, in 2. po kateri poti bi morali hoditi za gospodarsko politiko naše vlade, odgovorni faktorji, da se storjeni pogoji popravijo in najde izhod za sistematično in sporazumno delo države in gospodarske politike.

Zbornica je imela pri tem osobito pred očmi dejstvo, da je od razvoja gospodarskih krogov v mnogem odvisna tudi moč in razvoj države, zaradi tega bi se morali merodajni faktorji posebno brigati za to, da zaščitijo pridobitne sloje na eni strani z dobro premišljenimi gospodarsko-političnimi odredbami, na drugi strani pa da preprečijo prekomerna davčna bremena in odstranijo ter premostijo vrzeli, ki obstoje med življenskimi interesi pridobitnih slojev in fiskalnimi interesi države. Le tem potom se more preprečiti kriza, stagnacija ali celo nazadovanje, ki utegne ogroziti važne, če ne celo najvažnejše državne interese.

Dasi so si gospodarski krogi na jasnem, da ne morejo in nočejo terjati od državnih oblastev direktne ingerence na njihovo poslovanje, vendar so pa mnenja, da je država dolžna s svojim delovanjem na narodno-gospodarskem polju ustvariti in trajno zagurati one pogoje, ki so neobhodno potrebni za njihovo obstojnost in za pravilni in postopni razvoj posameznih panog.

Gospodarski krogi zaradi tega ne prosijo, da se za razne panoge s podporo države ustvari nekaka atmosfera umetne toplote, ampak zahtevajo le, da ostane vse narodno gospodarstvo v nekaj prirodni atmosferi, v kateri naj bodo glavni regulatorji dobri gospodarski zakoni in zdrava tekma vseh zdravih in solidnih elementov, dočim naj ostanejo vsi drugi faktorji izven okvirja gospodarske borbe.

V ta namen je potrebno sodelovanje državnih oblastev osobito v dveh smereh:

1. da se ekonomska politika vlade izvaja po stalnih smernicah brez vrzeli in brez protislovij v praktičnem poslovanju;

2. da se te smernice določijo sporazumno z gospodarskimi krogi po temeljitem proučevanju njihovih prilik in teženj. Vse odredbe, ki zadevajo gospodarstvo, naj se izdelajo v skladu s temi smernicami, preje pa vedno še zaslišijo interesirani gospodarski krogi.

Upošteva težki in kritični položaj, v katerem se nahajajo skoro vse panoge našega gospodarstva v vseh pokrajinah naše države, stavilo se je na program konference tudi prometno vprašanje in vprašanje o ureditvi naših kreditov in valutnih odnošajev, ker bi bilo brez tega delo konference nepopolno.

Kar se tiče poteka razprave na konferenci, pripominja zbornica, da so predstavniki vseh zastopanih zbornic in gospodarskih organizacij enodušno pritrdili spredaj omenjenim idejam, ki jih je imela zbornica pred očmi povodom sklicanja konference.

Povodom konference se je v glavnem ugotovilo dvoje: 1. splošna nezadovoljnost zaradi tega, da so se važni zakoni in druge odredbe, ki zadevajo gospodarske kroge, izdali brez ozira na upravičene želje, pritožbe in pripomnje zastopnikov, 2. da zastopniki gospodarskih krogov cele države enodušno zahtevajo, da se čimprej uveljavi zakon o gospodarskem svetu, ki naj aktivno sodeluje pri vseh gospodarskih vprašanjih, legislativne ali administrativne narave. Udeležniki konference so z vsem povdankom zahtevali, da se edino s trajnim sodelovanjem gospodarskega sveta ugotovi smer naše gospodarske politike in odstrani vse ovire in težkoče, ki so nastale z napačnimi odredbami vlade, ki je mnogokrat naložila na rame gospodarskih krogov pretežka bremena. Te težkoče in ovire so povečini povzročile kritični položaj gospodarskih krogov. Dasi ne dvomimo, da je kriza po besedah gospoda finančnega ministra dr. Stojadinoviča po največ kriza ozdravljenja, ki bo izločila iz gospodarstva vse kar je nesolidno in nesposobno za življenje, vendar smo kljub temu tudi mnenja, da ima kriza svoje vzroke tudi v virih, ki niso v zvezi z gospodarstvom in da moramo iskati povode tudi drugje izven gospodarstva.

Ker želi zbornica posamezne točke

resolucije ilustrirati odnosno podkrepiti z materijalom, predloženim konferenci, a ji iz tehničnih razlogov ni mogoče v ta namen predložiti zapisnik konference, si dovoljuje v prilogi predložiti nekoliko referatov predstavnikov raznih zbornic in gospodarskih organizacij.

S pooblastilom in v imenu vseh na konferenci dne 27. januarja t. l. zastopanih zbornic in gospodarskih or-

ganizacij, Vas zagrebška zbornica prosi, gospod predsednik, da izvolite želje in pritožbe, ki jih vsebujejo priložene resolucije uvaževati in da izvolite v tem smislu izdati naročila posameznim resortnim ministrstvom, katerih se tičejo posamezne točke resolucije.

Komora Vas konečno prosi, da izvolite ob tej priliki sprejeti izraz njenega posebnega spoštovanja.

Ali je treba dovoliti uvoz inozemskih strojev in dovoliti prihod inozemcev za ustanavljanje tovarn pri nas?

Načelnik ministrstva trgovine in industrije g. Milivoj Savić je priobčil v beograjskem »Trgovinskem glasniku« pod zgorajšnjim naslovom članek, ki mu je z ozirom na pravkar vršena se pogajanja z Italijo, četudi te ne omenja, treba posvečati še posebno pažnjo, ker kaže kakšno mišljenje vlada pri odločujočih faktorjih v naslovnem vprašanju.

Gospod Savić piše:

V zadnjem času so začele inozemske firme iz Nemške, Avstrije in Čehoslovaške ponujati prenos svojih instalacij v našo državo ter se tudi same seliti k nam s svojimi fabriškimi opremami. Pod carinsko zaščito Avstroogrške so vzdržavali v Češki, Avstriji in Nemčiji v delu stroje, ki bi bili morali že davno med staro železo, poedini primeri pa tudi v muzej za industrijske starine. Z blagom, ki ga izdelajo ti stroji, ni mogoče konkurirati doma, a še manj v inozemstvu in zato so sklenili, ali da jih komu odpustijo, ali pa da se z njimi preselijo k nam, med tem pa nabavijo za delo v lastni državi nove stroje.

Oni prihajajo običajno v obliki kakšne delniške družbe pod krinko domače firme, pa tudi neprikrito pod svojo firmo. Veliko število inozemskih podjetij nudi svoje stroje naprodaj, ali pa z njimi stopi v družbo z našimi državljani. Nekateri so že prišli in se instalirali. Inozemci, ki so prišli, so prinesli s seboj svoje stare stroje. Oni, ki ponujajo svoje stroje, da bi se instalirali, nudijo stare, zastarele, preživele, neekonomsko izdelane stroje. Običajno ponujajo te stroje po takih cenah, da bi se mogli zanje kupiti tudi novi, ki bi producirali prav toliko blaga. Vsem našim državljanom ne moremo dovolj priporočati, da so jako oprezní, da predvsem ne kupujejo starih, zastaralih strojev, ki ne delajo ekonomsko in s katerimi ni mogoče delati z uspehom, v drugi vrsti pa, da jih ne kupujejo po ceni, ki ne odgovarja niti polovici stvarne vrednosti. Vsakemu našemu državljanu zato priporočamo, da v prvi vrsti z domačimi, a če teh ni, z inozemskimi strokovnjaki oceni ekonomsko porabnost teh strojev, kakor tudi njihovo pravo vrednost.

Poleg zasebno-ekonomskega interesa je ta uvoz inozemskih strojev važen tudi iz državnoekonomskih, socialnopolitičnih in bržavnoobrambnih interesov.

Novoosnovana industrija s tujimi stroji ne more: 1. proizvajati ekonomsko; 2. delo plačevati delavcem ter v času vojne ne more dobavljati velike količine blaga in delati brez prenehanja noč in dan.

Taka industrija z inozemskimi stroji bo v ta namen, da vzdrži konkurenco proti inozemski proizvodnji, zahtevala veliko carinsko zaščito, ki bo obremenjevala konzumente, ali pa bo morala plačevati nižje mezde, s katerimi delavci ne bodo mogli živeti.

Ona bo v slučaju nezadostne zaščite vegetirala in služila le za to, da še druge oplaší pred ustanavljanjem industrije v naši državi. V času vojne ne bo mogla zadostiti potrebi in bo zmanjševala odporno silo države.

Da nas nezaželjeni inozemci ne bi osrečevali s svojimi zastarelimi stroji, bi bilo treba uzakoniti, da se dovoli uvoz le takih že rabljenih strojev, s katerimi se tudi v industrijskih zemljah da delati ekonomsko, zabrani pa uvoz strojev, ki niso za ekonomsko delo. Da bi se to izvedlo, je treba ustvariti pri ministrstvu trgovine in industrije tehnični svet, ki bi izdal mnenja za dovolitev ali prepoved uvoza. Vsi stroški ekspertize in potovanja strokovnjakov bi bili na breme uvoznikov.

Drugo vprašanje je prihod teh inozemcev s stališča naše nacionalne politike.

Oni inozemci, ki želijo da postanejo naši industrijci, so z objemom vred, ki ga pripeljejo s seboj, večinoma taki, da so nam tuji, s tujo mentaliteto, večinoma tudi neprijateljsko odgojeni v veliki mržnji proti nam. Če se ve, kakšne mentalitete so in kako nas mrzijo oni ostanki avstroogrških narodnosti, ki so ostali po mestih novoosvojenih krajev, kakor tudi če se ve, da je naš največji interes, da jim vcepimo našo mentaliteto, da jih vsaj odtegnemo mržnji, če jih že ne moremo ogreti zase, je pač treba zajeziti vsak dotok novih inozemcev.

Buržuazija je nosilec nacionalne in duševne kulture. Kakšen interes imamo na tem, da bodo nosilci in uživalci materijelne kulture inozemci? Inozemci, ki stanujejo ali se gibljejo v inozemstvu, ki govorijo in mislijo s tujim jezikom, ki ljubijo vse tuje, a prezirajo naše. Kako moremo pripustiti, da razpolagajo ti inozemci z našimi sredstvi materijelne kulture. Kaj hočejo oni dati za našo državno kulturo. Kakšno duševno kulturo morejo širiti tujci med narodom, kakšne kulturne ustanove morejo pokazati tujci, ki nas sovražijo. Kakšen interes imamo, da se dosedanji ogromni zaslužki inozemcev pri nas povečajo in da se trošijo v inozemstvu ter s tem ruši naša valuta, materijalna in duševna kultura pa oškoduje in oslabi.

Kaj so dali za duševno kulturo našega naroda gospodje Steinbeiß, Eiser, Ortlieb, Solvey, Bankverein, Körner, Drach in vsi dosedanji naši veliki in mali inozemci.

Kakšen interes imamo na tem, da so v državi posestniki denarnih sredstev, ki ta sredstva v slučaju krize in nesreče porabljajo proti nam, kupujejo tuje devize ter pošiljajo denar v inozemstvo, s čemer nam pobijajo dinar ali naš prijateljski francoški frank na račun naših neprijateljev.

Inozemski industrijalci iščejo vedno take uradnike, ki znajo njihov jezik in poznajo njihove običaje. To

znači, da se vedno protežirajo tuji uradniki, mojstri in delavci. Kak interes imamo na tem? Toda ti inozemci nosijo zaslužek iz dežele, in se ne udeležujejo v naši kulturi. Kolika škoda je to za nas. V času vojne nam je potrebno veliko število administrativnih in tehničnih uradnikov in delavcev. Inozemcev ne moremo in ne smemo vzeti. Ali naj radi tega izgubimo vojno? Zato nimamo interesa, da bi imeli v miru v industriji tuje. Znano je, da imajo industriji, uradniki in delovodje velik vpliv na delavce. Kakšen razlog imamo, da so nam prvi državljanski stik z nemirnim delavstvom indiferentni ali celo neprijateljsko razpoloženi tuji.

Nacionalni industrijec in nacional-

no uradništvo bode blagodejno vplivalo tudi na delavstvo, da ne bo na račun tujih držav in tujecev podleglo razdiralnim vplivom.

Pripuščanje inozemcev v industrije bi otežkočalo in onemogočalo tako povzdig prave naše narodne industrije, tvorjenje našega industrijskega kapitala, torej naših nosilcev nove materijalne kulture, kakor tudi važnih faktorjev duševne kulture. Zato inozemcev ne pripuščajmo drugače, kakor le izjemoma. Počakajmo, da pridejo naši, da povzdignejo te tovarne. A naši gredo in prihajajo, če sedaj morda še polagoma, pa bodo vedno bolj brzo v bodočnosti. Ne pustimo, da nam inozemci delajo ovire in zmedo.

Produkcija opija v južni Srbiji.

Tajnik Trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Fran Windischer nam je dal na razpolago gospodarsko poročilo, ki mu ga je poslal tajnik Trgovsko-industrijske komore v Skoplju g. Drag. Miličević. Poročilo vsebuje o produkciji opija v južni Srbiji naslednje interesantne podatke:

Produkcija opija predstavlja nekaj poseben privilegij gospodarstva južne Srbije. Često brez razloga postavlja v ozadje proizvode, ki imajo mnogo večji socialni značaj in gospodarsko vrednost za prebivalstvo na jugu.

V zadnjem času je neka posebna okolnost povzročila živahnejši interes za opij, njegovo kulturo in njegov izvoz. To okolnost je pripisati skoro neverjetnem porastu cen. Od 600 Din za oko v letu 1921 se ponuja te dni za opij 7 do 7 in pol funtov šterlingov. Tržišče se je zmanjšalo, ker snegovi počasi minevajo in niso mrzla vremena, ki so največji sovražnik opija, še izključena. Odtod nagon k špekulaciji, ki tvori bistvo trgovine z opijem v južni Srbiji in Solunu.

Produkcija opija povzroča mnogo manj dela, nego produkcija tobaka. Ko se zemlja dobro pognoji, se jo dva do trikrat preorje. Po oranju, en mesec po Mitrovem dnevu se zemlja poseje z makom. 15 dni po sejanju vzklije seme na površino in od tega trenutka do pomladi traja najnevarnejša kriza za opij. Ako pokrijejo mak snegovi je nada večja.

Tekom cele zime ne zahteva mak nobenega dela, niti negovanja. Prve posele spomladi daje prašitev. Prašitvi sta običajno dve: prva težja in dražja v mesecu marcu, druga lažja 15 do 20 dni po prvi.

40 dni po Jurjevem dnevu se prične pri produkciji opija glavno delo. Ko se zvedri vreme, zarezajo posebni zato usposobljeni delavci makovo glavico. Iz zarez izteče čez noč opij v obliki smolaste mase, ki se potem zbere in da v kalupe (modle). V obliki malih hlebcev se ovije opij v makov list, na kar se ga da sušiti. Pri sušenju izgubi, ako je masten, običajno 5% od svoje težine, ako ni masten mora iznašati osušenje 10 do 15 odstotkov.

Producenti trdijo, da se pri zelo povoljnih pogojih dobiva od hektarja do 20 ok opija. Jakost zemlje, sprememba vremena in kakovost semen uplivajo največ na končni rezultat letine. Ko je mak v fazi razvoja je zanj zelo nevaren mraz, ako je glavica zarezana mu more pa dež največ škodovati.

Tema dvema okolnostima se pridruži v zadnjem času tudi še bolezen, ki povzroča osušenje makove oblike, ki se začne običajno v času, ko mak cvete in ki uniči celo obliko še predno dozori sad. Producenti pripisujejo ta pojav izžrpnosti semena. Strokovnjaki ministrstva poljoprivrede se niso še izjavili o utemeljenosti te trditve.

V južni Srbiji pridelujejo najboljše vrste opija Veles, Tikveš, Krivelak in Gradsko. Za njimi pride v poštev Štip, Prilep, Skoplje in Strumica. Na zadnjem mestu — po procentu morija — sledi Kumanovski in Kočanski opij.

V letu 1920 so delavna moč in produkcijski stroški pri pridelovanju opija predstavljali sledeče razmerje:

1. za gnojenje sta bila potrebna dva delavca na ha;

2. za 1 nabiranje je bilo potrebno 10 delavcev na ha;

3. za sejanje sta bila potrebna dva delavca na ha;

4. za prvo prašitev je bilo potrebno 80 delavcev na ha;

5. za druga prašitev je bilo potrebno 10 delavcev na ha;

6. za zarezovanje glavice je bilo potrebno 20 do 30 delavcev na ha;

Pri teh kalkulacijah se je računalo število delavcev po tem, kolikor jih je treba, da se ves posel izvrši v enem dnevu na prostoru, ki obsega 1 hektar (10 dulumov).

Produkcijski stroški so znašali povprečno:

1. za gnojenje 2 delavca po 50 Din dnevno — 100 Din;

2. za eno nabiranje 10 delavcev po 50 Din dnevno — 1000 do 1500 Din;

3. za sejanje dva delavca po 50 Din dnevno — 100 Din;

4. za prvo prašitev 80 delavcev po 15 Din dnevno 1.200 Din;

5. za druga prašitev 10 delavcev po 10 do 15 Din dnevno — 150 Din;

Delavne moči, katere vršijo najdelikatnejše posle — zarezovanje in modeliranje — se plačajo običajno v naturi, daje se jim po eno dramo opija od oke.

S pretiranjem makovih glavice se dobiva makovo seme. Povprečno se dobiva 30 ok semena na oko opija. Cena, katero se dobiva pri prodaji semena krije 1/2 do 2/3 stroškov produkcije opija. S sušenjem ne izgubiva seme prav nič na svoji teži. Velik del semena predelujejo zavodi v Kamedaru, Velesu, Negotinu in Vardaru, Prilepu, Štipu, Strumici in Kumanovu v olje, poznano pod imenom »šarlagan«. V Velesu se je v preteklem letu zgradila velika moderna tovarna za izdelovanje šarlagana.

Produkcija opija se nahaja izza leta 1918 v znaku naglega padanja. Pred letom 1912 se je produciralo od 100—120 in celo 150 tisoč ok opija na leto. V preteklem letu ni znašala produkcija več nego 22—25.000 ok. Zdi se, da so poleg neugodnih izprememb vremena, posebno mraza v zimi in suše ob koncu spomladi in ob začetku poletja v času, ko zahteva mak vlago, in bolezn, povzročile padanje produkcije še sledeče okolnosti splošnega značaja:

1. Razdelitev velikega posestva in nadomestitev z malim posestvom.

2. Prometna kriza v prvih treh letih, ki je zbog strahu pred gladom pospeševala intenzivnejšo gojitev žitaric na škodo kulturnih rastlin.

3. Nizke cene opija na solunskem tržišču, ki se pripisujejo vplivu solunskih tvrdk, osobito tvrdke Šalen in drug, ki ima v trgovini z opijem svetoven glas.

Solun je bil in velja še danes kot največji izvozni trg za naš opij. Vsi poizkusi, da bi se šlo preko tega tržišča, so bili zaman. Vzrok temu leži predvsem v tem, da se izvažajo opij iz naše države še nesortiran. To je bil največji nedostatek, zbog katerega niso hotela velika tržišča na zapadu vzeti našega opija niti v resno upoštevanje. Na drugem mestu so vzrok za to solunske tvrdke, med njimi tvrdka Šalen in drug. Ta stara solunska tvrdka razpolaga z velikimi kapitali in krediti, a ima poleg tega veliko število starih zvez na vseh tr-

žiščih opija na svetu. Trdka pozna njih potrebe in njih okus ter predelava kupljeni opij v lastnih delavnicah in ga pošilja dalje pod lastnimi žigi. Trdka je v stanu, da s svojimi finančnimi sredstvi in s spretno poslovno taktiko in z zvezami popolnoma izpodrine vse svoje konkurente za nekaj dni iz zapadnih borz. Ker je Društvo narodov odločen nasprotnik opija, nastaja vsepovsod vprašanje, ali je za naš gospodarski stalež produkcija opija škodljiva in v koliki meri. Neobhodno potrebno je poudariti, da ne uporabljajo naši producenti opija na način, ki bi mogel škoditi organizmu. Za producenta je opij samo predmet, po katerem se zelo živo vprašuje in baš zbog tega razloga, ker predstavlja maksimum izgledov za dober zaslužek, je postal opij najšpekulativnejši pridelek Južne Srbije.

Dasi ni utemeljen dvom, da tvori produkcija opija socialno nevarnost, ni vendar še osnovano prepričanje, da se jo more iz moralnih razlogov dovoliti. Toda z ozirom na to, da ni za sedaj mnogo drugih produkcij, ki bi mogle efektivno nadomestiti produkcijo opija, nikakor ne gre, da bi se glede produkcije opija striktno izvajalo obsodbo Društva narodov, in to tudi ne zbog tega, ker je opij predmet najširše uporabe za medicinske svrhe.

Trgovina.

Trgovsko in obrtno gibanje v političnem okraju Kranj v letu 1923. — V letu 1923 je bilo prijavljenih v političnem okraju Kranj na novo: 13 mizarjev, 5 ključavničarjev, 3 šivilje, 5 krojačev, 1 izdelovalec košev, 1 glavnikar, 1 modistinja, 1 sodar, 23 čevljarjev, 1 pek, 1 izvošček, 1 kovač, 4 sedlarji, 1 tesar, 2 kleparja, 2 strojarja, 1 mesar, 1 notar, 1 pogrebni zavod, 1 gospodarska pisarna, 6 žag, 4 mlini, 7 izdelavcev opeke, 2 žagarja drv, 1 tovarna rinčik, 6 trgovin z vinom, 11 trgovin z živino, 11 trgovin z deželnimi pridelki, 16 sejmarstev z raznim blagom, 7 izdelovalcev volnenih stvari, 19 trgovin z lesom, 6 trgovin z žganjem, 4 trgovine z usnjem, 5 prodaj sadja, 20 trgovin z mešanim blagom, 3 trgovine z ogljem, 5 trgovin z manufakuro, 23 branjarji, 1 trgovina z mlekom, 12 gostiln, 10 trafik, 5 trgovin s čevlji, 1 kramarija, 4 trgovine s čipkami, 1 trgovina s česlom, 3 trgovine s špecerijo, 1 komisij-ska trgovina, 2 trgovini z jajci in perutnino, 1 prodaja jestvin, 1 prodaja piva, 1 trgovina z galanterijo, 1 prevažanje oseb z avtom, skupno 271 slučajev. —

Odjavilo pa je svojo obrt: 22 čevljarjev, 2 mesarja, 1 strojar, 3 mizarji, 3 šivilje, 3 krojači, 1 tesar, 1 pek, 1 sedlar, 1 zidar, 1 fotograf, 4 kovači, 1 kolar, 2 vrvarja, 1 dimnikar, 1 sodar, 1 nofar, 1 elektrotehnična delavnica, 15 branjarji, 13 trgovin z mešanim blagom, 8 trgovin z živino, 2 izdelovalca volnenih izdelkov, 4 trgovine z mlekom, 2 trgovini sladčic, 10 trgovin z deželnimi pridelki, 2 trgovini z lesenino, 2 trgovini s čevlji, 1 trgovina z drvami, 12 trgovin z lesom, 7 sejmarstev z raznim blagom, 5 kramarij, 1 trgovina z glavniki, 1 trgovina s surovimi kožami, 2 trgovini s čipkami, 2 trgovini s čevljarstvi potrebščinami, 1 trgovina s konji, 1 trgovina z obleko, 1 trgovina z ogljem, 1 trgovina s sili, 3 trgovine z usnjem, 1 trgovina s cementom, 2 trgovini z jajci, 10 gostiln, 1 sodavičarstvo, 2 žganjekuhni, 1 prevoz oseb z avtom, 1 pogrebni zavod, 4 mlini, 6 žag, 3 špecerije, 4 izdelovalci cementnih stvari, 2 trafik, 1 kavarna, 1 izdelovalec športnih čepic, skupaj 186 slučajev. V letu 1923 je torej naraslo število obrtnih in trgovinskih slučajev za 85, kar za politični okraj Kranj, ki šteje nad 50.000 prebivalcev, nikakor ni preveč. Krošnjarskih pravic se je izdalo na novo 16, podaljšalo pa se je pravice v 42 slučajih. Prijavljanje novih obrli in trgovin vsled občutne denarne krize znatno pada, večja pa se število odjav.

Trgovinska pogodba Češkoslovaške z Italijo. O vsebini pravkar sklenjene trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Italijo prinašajo italijanski in češki listi podrobnosti. Pri tej pogodbi gre v glavnem za izpolnitev pogodbe iz leta 1921. Značaj novosklenjene pogodbe je ta, da si obe državi dovoljujeta carinske olajšave in popuste, seosebno za one

predmete, ki so važni v medsebojnem trgovskem prometu; na drugi strani pa, da dajeta za te predmete istočasno tudi garancijo, da za trajanja pogodbe dogovorjenih carin ne bosta povišali. Ponejše znižanje se ne izključuje. V pogodbo so sprejeti tudi predmeti, glede katerih sta obe deželi že dovolili olajšave kaki tretji državi in ki prihajajo v poštev tudi za njun medsebojni promet. Italija bo n. pr. dala carinske koncesije za svileni blago, kakor so bile že dovoljene Franciji in Češkoslovaška bo znižala carino na pivo za Italijo, kakor je to storila svoječasnno za Avstrijo. Glavne skupine blaga, za katero določa Češkoslovaška carin. olajšave so: slad, gotovi predmeti iz volne, stroji za izdelovanje sladkorja, pivo, špirit, poljedelski stroji, oprema za opekarne, kemično blago (posebno permanganat), steklo in porelan. Pogodba pred 31. XII. 1923 sploh ni odpovedljiva in ostane v veljavi avtomatično, če se ne odpove eno leto predno naj poteče. Gre torej za dolgečasno ureditev. Stabilnost pospešuje še posebno tudi garancija dogovorjene klavte vrednosti carin za celo dobo trajanja pogodbe. Trgovski pogodbi je priključena tudi konzularna pogodba, v kateri se izraža želja, da se obojestransko pospešujejo gospodarski odnosi. Z Avstrijo namerava skleniti Češkoslovaška v kratkem identično trgovinsko pogodbo.

Zunanja trgovina Unije. Leto 1923. je bilo za zunanjo trgovino Unije ugodno. Prebitka je bilo za skoraj 376 milijonov dolarjev, kar sta dala v prvi vrsti meseca november in december. Predlansko leto je bilo še boljše, eksportni plus je znašal nad 719 milijonov dolarjev; to gre v prvi vrsti na prodajo bombaža v jesenskih in zimskih mesecih. V vsem letu 1923 je znašal import 3.788 milijonov 882.215 dolarjev, eksport pa 4.164.831.132 dolarjev. Zlata so importirali leta 1921 za 691 milijonov dolarjev, 1922 za 275 milijonov, 1923 pa za 323 milijonov. Eksport zlata je pa znašal l. 1921. 24 milijonov, 1922 37, 1923 pa nekaj pod 29 milijonov dolarjev. V sledečem podamo vso statistiko severoameriške oziroma unijske zunanje trgovine od leta 1913 naprej. Videli bomo, da je bil eksportni prebitek velik, zlasti med vojsko in se sedaj manjša. Je pač konsumna moč domačega prebivalstva zmeraj večja. Glede kupne moči dolarja pred vojsko in po vojski opozarjamo na tabelo, ki smo jo priobčili v številki 20. Lanski dolar je nekaj drugega, kakor dolar leta 1914., čeprav razlika ni taka, kakor na primer pri franku ali liri.

	Eksport	Import	Eksporta več
	v tisočih dolarjev		
1913	2,484.018	1,792.596	691.422
1914	2,113.624	1,789.276	324.348
1915	3,554.670	1,778.596	1,776.074
1916	5,482.641	2,391.635	3,091.006
1917	6,223.512	2,952.467	3,271.045
1918	6,149.392	3,031.305	3,118.087
1919	7,920.425	3,904.364	4,016.061
1920	8,228.016	5,278.481	2,949.535
1921	4,485.031	2,509.147	1,975.884
1922	3,831.932	3,112.458	719.474
1923	4,164.831	3,778.882	376.949

Nekatere številke nas morajo kar osupniti, če ne poznamo razmer. N. pr. razlika med eksportom leta 1920. in 1921.; ali pa ogromni eksportni pribitek leta 1919. Če je sploh kakšna tabela pripravna za proučevanje gospodarskih razmer sveta med vojsko in po vojski, je gotovo ta. Kdor se zanima za mednarodno gospodarsko življenje, je dobro, da take tabele shrani, mu bodo v svrhu primerjanja zmeraj prav prišle.

Industrija.

Češkoslovaški industrijci v Petrogradu. V Petrograd ali danes: Leningrad je dospela delegacija češkoslovaških industrijalcev, da se informira o stanju lesne industrije in možnosti dobave strojev ruskim lesnim tovarnam in žagam. Češkoslovaški industrijalci nameravajo nakupiti tudi večjo množino ruskih kozuhovin, ščetin in lanu.

Domač izum na polju avtomobilizma. — Strokovni mehanik in konstruktor Milutin Marković iz Beograda je izdelal pred kratkim model za nov tip avtomobila, ki bo s svojimi konstruktivnimi posebnostmi velike važnosti za razvoj in uspeh avtomobilizma. Ta izum ima precej značajnih pozitivnih posebnosti. Prva posebnost je, da se poraba benzina zmanjša na minimum, istotako gumija. Poleg tega v teži in ceni prekaša

vse dosedanje izume. S posebno konstrukcijo je osigurana maksimalna brzina, ki se da izkoristiti med vožnjo. V strokovnih krogih vlada za ta izum veliko zanimanje.

Novi pravilnik za tovarne svile, katerega je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije, je stopil v veljavo dne 1. t. m.

Kupujte samo v Češkoslovaški. Izrabite za to VIII. medn. vzorčni velesejem v Pragi. 16.-23. marca.

Davki in takse.

Davki v naših proračunih. V proračunu za leta 1922/1923 so znašali celokupni neposredni davki z vsemi pribitki 671.690.500 Din. Na enega prebivalca je odpadlo povprečno 55 Din 92 p. Od celokupnih državnih prejemkov so znašali neposredni davki 9.69%. V predlogu proračuna za l. 1924/1925 je donos neposrednih davkov proračunjen na 1.169 milijonov 352.157 Din, to je povprečno 100 Din na prebivalca ali na 11.54% vseh državnih dohodkov.

Taksa za trgovske knjige. Generalna direkcija posrednih davkov je z razpisom z dne 6. decembra 1923, št. 41096, glede taksiranja že rabljenih trgovskih knjig izdala nastopno odločbo: Trgovske knjige, ki so se začele rabiti že pod madžarskim režimom in za katere se je taksa svoječasnno že plačala, niso zavezane ponovni taksi, niti se ne pobere razlika napram sedanji taksi, tudi ako se nadalje vodijo in uporabljajo.

Dopolnilna prenosna taksa. Dopolnilna prenosna taksa po tar. post. 12. se more plačevati le pri enem davčnem uradu tudi ako taksi zavezani objekti spadajo v področje večjih davčnih uradov, vendar se pa mora prijava vložiti za vsak objekt pri onem davčnem uradu, v čigar področju se objekt nahaja. Izjemoma se sme drugače postopati le v primeru, ako predstavlja taksi objekt veliko skupno premoženje, ki kot celota spada v področje dveh davčnih uradov. Le v takem primeru se sme dovoliti, da se vložijo prijave in plača taksa le pri enem davčnem uradu. (Razpis generalne direkcije posrednih davkov z dne 10. januarja 1924, št. 719.)

Denarstvo.

Koliko se sme poslati denarja iz Češkoslovaške. Po novi devizni naredbi z dne 29. februarja t. l. je določeno, da se sme na eno in isto osebo prosto poslati iz Češkoslovaške v poštno-nakazilnem prometu največ 3000 Kč. Potniki smejo vzeti s seboj v enem mesecu največ 3000 Kč, potniki z družino vred največ 6000 Kč, odnosno odgovarjajoče zneske v tuji valuti. Dinarjev smejo vzeti do zneska 7000 odnosno 14.000. Za višje zneske je potrebno posebno dovoljenje.

Červonec se sme izvažati. Takozvani ruski červonec se sme po nekem zadnjem ukrepu komisarija financ svobodno izvažati.

Obaveza pri nakupu deviz. V trgovskih krogih so v zadnjem času nastali dvomi, ali je pri nakupu deviz potrebna obaveza tudi v primeru, da je blago že uvoženo in ima uvoznik deklaracijo že v rokah. Zadevo je odločil generalni inspektorat z rešenjem z dne 11. decembra 1923 J. br. 45.546 v tem smislu, da so denarni zavodi dolžni zahtevati obavezo tudi od onih strank, ki nakup deviz ali polaganje dinarjev takoj opravijo s fakturami in deklaracijami, ker se nakup in prodaja tudi v teh primerih vpisuje v kontrolnik.

Srebrni denar v Nemčiji. Po naredbi nemškega finančnega ministrstva se bo v Nemčiji koval srebrni denar po 1, 2, 3 in 5 mark. Skovalo se bo tega srebrnega denarja toliko, da bo prišlo 5 mark na vsakega stanovaleca.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev Celje nam piše: Proti nesrešnično iznešenim vestem zagrebškega »Morgen« z dne 23. febr. t. l., ki objavlja bombastično poročilo o insolventci trgovskih tvrdk v Mariboru, je vložil gremij odločen protest, sklenjen na občnem zboru dne 25. februarja t. l., ker pozval uredništvo »Morgen« na

odgovornost, in sicer naj dopisnik lista s konkretnimi podatki dokaže, kako in na kakšen način izvirajo njegova poročila. Da je s tem poročilom neposredno oškodoval vse naše slovensko trgovstvo, je jasno, ker inozemski listi kakor tudi zagrebški so opozorili poklicane faktorje na težko krizo, ki preli posameznemu trgovcu vsled itak vladajočega pomanjkanja kredita, ki ovira napredek in gospodarski razvoj. Madež, ki ga utrpi naše trgovstvo vsled tega alarmantnega poročila, mora odgovorno uredništvo odpraviti, in sicer se je zahtevalo pojasnilo, odnosno da objavo prekliče, kajli v nasprotnem slučaju bi se morali storiti najodločnejši koraki, da se izdajanje tega lista zabrani. Apeliramo tedaj na celokupno trgovstvo, da se tak list, ki skuša slovensko trgovino z zlobnimi vestmi oškodovati, popolnoma ignorira. Hkratu pozivljamo vse člane, da se vse slične vesti iz raznih časopisov takoj načelstvu prijavijo, ki bo vse potrebno ukrenilo, da se v bodoče blatenje trgovskega slanu prepreči.

Dopisi.

Iz Celja nam pišejo: V svoji 56. številki je priobčil »Slovenski Narod« pod naslovom »V posnemanje slovenskim trgovcem« vest, na katero moramo še posebej opozoriti naše trgovce. Tasa Nečovič, trgovec v Jankovcu v dremanskem okraju, Makedonija, je poklonil 650.000 dinarjev za ustanovitev zaklada, katerega dohodki se bodo uporabljali za širjenje prosvete v njegovem okraju. To dejanje najlepše dokazuje o požrtvovalnosti srbskih trgovcev, ki bi mogli v tem oziru služiti kot vzgled našemu trgovstvu. Menimo, da ne bi bilo preveč zahtevati tudi od našega trgovstva, da se tu pa tam spomni naših Trgovskih domov in Trgovske akademije. Ni treba, da bi tukaj še posebej povdarjali o važnosti, ki jo imajo take institucije za razvoj trgovine, ter apeliramo na naše celokupno trgovstvo, da sledijo primeru požrtvovalnega srbijanskega trgovca. V Celju se že dalj časa pripravlja načrt za zgradbo Trgovskega doma, toda zbog pomanjkanja gmočnih sredstev in premalega zanimanja smo ostali še vedno samo pri načrtu. Upajmo, da ne bo naše trgovstvo zaostalo za požrtvovalnostjo srbskih bratov ter bo po svojih močeh prispevalo k fondu, ki obstoja za ta namen. Obenem opozarjamo tudi na društvo Trgovska akademija v Ljubljani, ki ima namen, da se zida zavod, ki bo nudil trgovskim pionirjem najboljšo komercijelno izobrazbo. Dolžnost vsakega slovenskega trgovca bi bila, da pristopi kot član temu društvu, ter da donese svoj obulus v obliki neznatne članarine. Kako ponosno bi lahko bilo naše trgovstvo, ako bi srbijanski listi priobčili vest o požrtvovalnosti kakega slovenskega trgovca, tako kakor so naši listi poročali o požrtvovalnosti Tase Nečoviča. Pojasnila za pristop k društvu »Trgovska akademija v Ljubljani«, daje za celjski okoliš in mesto tajnik Gremija trgovcev v Celju.

Mengeš. Pripravljani odbor za prireditve veselice v korist obrtno-nadaljevalni šoli se tem potom najlepše zahvaljuje vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli h krasnemu uspehu naše obrtne veselice.

Razno.

Trgovinska pogajanja z Italijo. Trgovinska pogajanja z Italijo so zadnje dni, kakor pišejo beograjski dnevniki, nekoliko zastala. Nobena sekcija ni imela plenarnih sej. Tajništvu delegacij sta ves dan zbirali potrebni material za pogajanja. V Beograd je prišel predsednik ital. delegacije Lucio, ki je takoj posestil finančnega ministra dr. Slojadinoviča in zaslopnika Irgovinskega ministra dr. Kojiča. Prihodnje dni začnejo zopet razpravljati v plenarnih sejah.

Vesti o mariborskih insolventcah in češki listi. Češkoslovaški listi, med temi n. pr. pri nas precej razširjeni »Prager Tagblatt«, objavljajo popravek mariborskega gremija, da vest »Morgen« o 70 insolventcah v Mariboru ni resnična, temveč da gre le za okroglo 10 in še to le malo pomembnih primerov.

Otvoritev sejma v Lyonu. — Dne 3. t. m. je bil uradno otvorjen mednarodni semenj. Pri otvoritvi je bil navzoč tudi poslanec Herriot. Najprej je bil otvorjen oddelek za poljedelske stroje.

Štrajki v letu 1923. — V preteklem letu se je ugotovilo napram predidnim letom znatno padanje števila štrajkov, kar je dober dokaz za napredek naše delavnosti. V letu celega leta 1923 je štrajkalo celokupno 13.230 delavcev (ne vračunaje v to število tudi pomorščake, ki so slavkali od junija do septembra pr. l.) napram 29.141 delavcem, štrajkujočim v letu 1922. Zbog slatk v preteklem letu se je zamudilo 1.282.284 delovnih ur napram 3.838.489 delovnim uram v letu 1922, odnosno v dinarjih 8.202.692 napram 14.551.280 dinarjev, izgubljenih v letu 1922. Največ stavek je bilo v industriji za obdelovanje lesa. V živilski stroki, pri obrtnikih in pri industrijih, ki se pečajo z izdelovanjem obleke in obuvs. Največje število delavcev je slavkalo v mesecu maju 1923 (2813 delavcev) in juniju (2672 delavcev, a najmanjše število v decembru, ko je slavkalo samo 70 delavcev.

Brezposelnost v preteklem letu. — V letu leta 1923 se je prijavilo državnim borzom dela 55.828 delavcev, v letu 1922 je to število doseglo 35.527. V preteklem letu se je zahtevalo od državnih borz dela 41.934 delavcev napram 34.136 delavcem v letu 1922.

Posetnikom praškega vzorčnega velesemnja niso potrebni čl. vizumi. Tukajšni trgovski, industrijski, obrtniški in gospodarski krogi se opozarjajo, da nobenemu posetniku praškega vzorčnega velesemnja, ki se vrši od 16. do 23. marca ter na katerem razstavlja 2500 prvovrstnih tovarov, izdelujočih najrazličnejše vrste blaga znane solidnosti pri konkurenčnih cenah, niso potrebni vizumi. Posetniki velesemnja prekoračijo mejo Čehoslovaške republike lahko samo na podlagi legitimacije praškega velesemnja, kar velja za dobo od 9. do 30. marca t. l. Na to ugodno priliko poseta praškega velesemnja in na ugodnosti pri potovanju, kakor tudi na to, da imajo lastniki legitimacij na čl. železnicah 33% popust pri potovanju tja in nazaj, se opozarjajo vsi tukajšnji gospodarski krogi.

Trhoveljski premog in drva

dobavlja DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220. **Plačilo tudi na obroke!**

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (6. t. m.). Pšenica: baška, 79 do 80 kg, 2 odstotna, 4 vagoni 332.5. Ječmen: baški, jari, 67 do 68 kg, 1 vagon 320. Oves, 1 vagon 245, Turščica: 8.5 vagona 245 do 250; stara 1 vagon 250; duplikat kasa, 19 vagonov 240 do 260. Moka: »6«, 1 vagon 310; »6«, pariteta Bosanski Brod, 2 vagona 330; »7«, 2 vagona 270. Otrobi: baški, v jutinih vrečah, 1 vagon 190; banatski, 40 q 185. Tendenca brez prometa.

Zagrebški tedenski sejem (5. t. m.). Dogon in dovoz prilična. Promet je bil živahen. Cene svinjam so popustile, dočim so cene goveji živini bile čvrste. — Cene za kg žive teže: voli domači I. 15 (izjemno 16), II. 13—14.25, III. 11.50 do 12.50, mlada živina 13—14, krave I. 13—14, II. 11.25—12.50, teleta I. 17.50 do 18.50, II. 16—17, voli bosanski I. 13 do 13.50 (izjemno 14), II. 12—12.50, III. 10—11, svinje debele 25—26, mršave boljše 22.50—23.75, mršave slabše 20 do 22 Din. Krma: seno 80—112.50, otava 125—137.50, detelja 112—137 Din, slama 75—87.50 Din za 100 kg.

Tržišče jajc. — Produkcija jajc v luzemstvu kakor tudi dovoz blaga je še vedno zelo slab, kar je vse posledica preteklega hladnega vremena. Na tujih tržiščih se zbog tega islotako čuli pomanjkanje našega blaga. V Italiji, Franciji in Angliji je produkcija že v polnem toku in so zbog tega tržišča v zapadnih državah labilna. London notira 14 šilingov za 120 komadov, Švica 180 frankov, Dunaj plača 1.400 aK za komad. Domača tržišča so drugače polna svežega blaga, ki se plača po 1.25 do 1.50 Din za komad. Pričakuje se, da bodo cene padle.

Cene kruhu v Beogradu. Odbor za dolečevanje cen kruhu je sklenil, da smejo peki v Beogradu prodajati od 15. t. m. kilogram belega kruha po Din 5.50, kilogram črnega kruha pa po Din 4.50.

Cene perutnini v Beogradu. V Beogradu se je prodajalo zadnje dni: par piščancev po 87.05 do 162.5 dinarjev, purani 120 do 187.5 dinarjev, gosi komad po 150 do 255 dinarjev. Zaklane živali je bilo dovolj, posebno se je ponujalo velike lepe purane komad po 175 do 200 dinarjev. Piščance komad po 60 do 87.5, gosi po 40 do 42.5 za 1 kg.

Dunajski živilski trg. — Na dunajskem živilskem trgu notirajo: voli od 12—17.000 po kvaleteti, najvišje cene 19.000, biki in krave 11.500 do 17.000, suha goveda 8000 do 11.500 za 1 kg žive teže, za debele prašice so se gibale cene zadnje dni od 23.000 na 27.000, za mesnate prašiče 20—22.000 aK, za danske od 23.000 do 25.000 aK za 1 kg žive teže in so napram preteklemu tednu padle za 1500 do 2000 aK po 1 kg za debele prašiče, a za 500 aK za suhe. Tendenca mirna.

Ogrski živilski trg. — Notirali so: voli I. 10.800 do 14.500, II. vrste 9500 do 10.500, III. vrste 7500 do 9500, biki boljše 10.200 do 11.500, izjemno 12.000 do 15.000, slabši 9000 do 10.000, bivoli 6000 do 9700, krave boljše 9500 do 11.500, izjemoma 11.500 do 13.000, slabše 7300 do 9500 oK.

Dobava, prodaja.

Dobava špecialnih svedrov. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave špecialnih svedrov (Gasgewindebohrer).

Dobava vreč za sol. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 26. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 800.000 komadov novih vreč iz jute.

Dobava živil. — V pisarni Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 26. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave živil in drugih potrebščin.

Dobava cigaretnega papirja. — Pri upravi državni hmonopolov v Beogradu se bo vršila dne 15. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave cigaretnega papirja.

Dobava kovaških plošč. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 27. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave kovaških plošč.

Dobava svilnatoga papirja. — Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 27. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave svilnatoga papirja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava hrastovih pragov. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 18. marca 1924 za dobavo 28.000 komadov hrastovih pragov 2.4/5 m dolžine.

Dobava oglja. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ponovno ofertalno licitacijo na dan 20. marca 1924 za dobavo 20.000 kg bukovega oglja.

Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti velesejma), vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje po rešenju min. pošte in tel. br. 11.031 od 22. febr. t. l. trehjo ofertalno licitacijo za dobavo 17.500 kg satiniranega fiskovnega papirja. Licitacija se bo vršila 2. aprila t. l. ob 11. uri in Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, sobi št. 41, kjer so na vpogled obrazci vsaki dan med uradnimi urami. Pogoji se dobivajo pri ekonomskem odseku profi plačilu takse po tar. post. 42. Ponudnik mora položiti kavcijo pri Pomožnem uradu pošte in telegrafa v Ljubljani najkasneje do 10. ure dopoldne na dan licitacije v smislu čl. 88 zakona o drž. računovodstvu.

Radi špedicijskih poslov, carinjenja, tarifiranja in vskladiščenja obrnite se na:

„BALKAN“ d. d. za mednarodne Transporte

ki ima podružnice v vseh večjih mestih naše države in afilijacije ter generalna zastopstva v vseh trgovskih centrih kontinenta.

Centrala v Ljubljani, Dunajska cesta 33.

JUGOEKSIM

Trgovska družba. Vekoslav Pelc & dr.

Eksport **LJUBLJANA** Import
Vegova ulica 8

Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga
mлина „UNION“ Osijek

TRGOVINA

s špecerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom,
deželimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno

TISKARNA „MERKUR“

TRG.-IND. D. D. **LJUBLJANA** TELEFON 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, letake, pravila, vizitke, trgovske in uradne tiskovine itd.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukane, vezenino, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ječrenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavni: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

A. VICEL

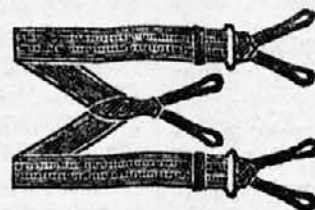
Maribor, Glavni trg 5
trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.
Na debelo | Na drobno |

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Pristopajte kot član k društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

10 krat dražje nego z ogljem

Stroški pri uporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali stabilni motor z patent.

„Hag-Generatorjem“

Prospekt in reference daje

Jugo-Hag

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24

Telefon št. 560

Stroški pri uporabi oglja

Franc Szantner
Ljubljana

Trgovina čevljev ter specialna tvrdka za ortopedična in anatomska obuvale. Sprejema vsa naročila za čevlje po meri in popravila

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremljenih Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
En gros!

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drugi
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Razširjajte „Trgov. list“!

Perhavec & Valjak

Tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov, d. z. o. z.

Maribor

Izdelujemo točasno:

Chartreuse

Benediktinec

Alaš-kimovec

Jajčji-konjak

Vanilija

Grenčak (želodčni liker)

Vermouth

Marsala

Marsaletta

Malinov sok

Punč

Rum

Naši likerji, fina vina in sirupi so samo pristni, prvovrstni izdelki, iz najfinjših zelišč izdelani in prekašajo vsako tu- in inozemsko konkurenco
ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D.

TELEFON 733 LJUBLJANA TELEFON 733

naznanjajo, da so otvorile v sredini mesta

na Miklošičevi cesti 13

tovarniško zalogo vseh vrst opeke lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji dnevni ceni.

Revizijo

tovarnih listov

za tu- in inozemski promet prevzema brezplačno. Samo v slučaju uspeha primerna provizija!

KOMAUER & ORNIK

Špedicijsko podjetje

DRAVOGRAD - MEŽA

SLOVENIJA

Trgovci industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!

KAMENO SOL

V KOSIH IN ZMLETO NUDI V VSAKI MNOŽINI NAJCENEJE ZA TAKOŠNJO DOBAVO TVRDKA

TELEFON 327

BRACA OFNER - SOLNI MLIN - NOVISAD

OTVORITEV TISKARNE „AŽBE“

d. z. o. z. Maribor, Koroška cesta št. 39.

Obratovati je pričela nova tiskarna, ki je nestransko, strogo trgovsko podjetje ter se p. n. občinstvu najtoleje priporoča. Izvršuje po najugodnejših cenah vsa trgovska dela, bavi se specielno z umetniško trgovsko reklamo ter večbarvnim tiskom. — Posebnost Krajevne umetniške razglednice.

Nahrtnike in naramnice

lastnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kot iz inozemstva

IVAN SAVNIK, KRANJ Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci!

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,

moko

in deželne pridelke,

raznovrstno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
Din 50,000.000.—

Rezervni zakladi
ca. Din 10,000.000.—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

Brežice

Celje

Črnomelj

Gorica

Kranj

Maribor

PODRUŽNICE:

Metković

Novi Sad

Ptuj

Sarajevo

Split

Trst

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 261, 413,

502, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE